

Marek Zieliński

"Stanisław Ignacy Witkiewicz a modernizm. Kształtowanie idei katastroficznych", Bożena Wojnowska-Danek, Wrocław 1976 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/2 (64), 208

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ WOJNOWSKA-DANEK Bożena: Stanisław Ignacy Witkiewicz a modernizm. Kształtowanie idei katastroficznych. Wrocław 1976, Csst., PAN IBL, ss. 207, zł 40,-

Autorka opisuje aksjologiczną strukturę zespołu idei katastroficznych Witkiewicza, po raz pierwszy wyrażonych w książce "Nowe formy w malarstwie", stanowiących później tworzywo obrazów i idei w literaturze. W biografii twórczej Witkacego wyodrębniono fazę wstępną - młodzieńczą, która już zapowiada podstawowe przesłanki myślenia katastroficznego. Zrekonstruowano założenia ideału estetyczno-antropologicznego pisarstwa Witkiewicza, odtworzono funkcjonujące tu modernistyczne inspiracje i analogie. Katastroficzne poglądy pisarza zinterpretowano jako pochodne doświadczenia przez niego wartości w kulturze, zaznaczając, iż refleksja teoretyczna Witkacego ma charakter systemowy, ontologiczny i implikuje tezy katastroficzne. Oddzielnie zanalizowano powieść "622 upadki Bunga" - manifestację postawy prekatastroficznej.

BP/64/51

M.Z.

/II/ WYKA Marta: Z problemów młodopolskiego heroizmu. "Pamiętnik Literacki" 1976 z. 4 s. 81-95.

Rozprawa poświęcona jest problematyce heroizmu i bohatera (wielkiego człowieka) w literaturze młodopolskiej. Heroizm jest tu rozumiany jako jeden z ważnych i wieloznacznych sposobów artykulacji modernistycznego indywidualizmu oraz kultu jednostki twórczej. Autorka ukazuje cele, znaczenia i niektóre źródła powoływanych wówczas do życia różnych koncepcji herosów. Porządek ich prezentacji stanowi zarazem pewną propozycję interpretacyjną, dotyczącą dynamiki i kierunku przekształceń, jakie dają się zauważyć w rozwoju idei "człowieka heroicznego". Jak się wydaje, można ów kierunek zawrzeć w formule: od mitu bohatera do ethosu bohaterstwa.

BP/64/52

H.Ch.